

УДК 339.9

Галіцейська Ю.М.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри банківської справи

Тернопільського національного економічного університету

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ЗІ СВІТОВИМ БАНКОМ

COOPERATION THE WORLD BANK WITH UKRAINE

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто співробітництво України зі Світовим банком починаючи із 1992 р. до теперішнього часу, обсяги кредитів, наданих на реалізацію проєктів у різних галузях господарства, ефективність їх реалізації, а також результати співробітництва. Виділено проблеми у співпраці України та Світового банку, надано ряд рекомендацій щодо покращення взаємовідносин нашої країни зі Світовим банком.

Ключові слова: Світовий банк, Міжнародні фінансово-кредитні організації, Міжнародний банк реконструкції і розвитку, міжнародне співробітництво.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрено сотрудничество Украины с Всемирным банком с 1992 г. до настоящего времени, объемы кредитов, предоставленных на реализацию проектов в различных отраслях хозяйства, эффективность их реализации, а также результаты сотрудничества. Выделены проблемы в сотрудничестве Украины и Всемирного банка и предоставлен ряд рекомендаций по улучшению взаимоотношений нашей страны с Всемирным банком.

Ключевые слова: Всемирный банк, Международные финансово-кредитные организации, Международный банк реконструкции и развития, международное сотрудничество.

ANNOTATION

In the article the Ukraine's cooperation with the World Bank since 1992 to date, are considered the volume of loans for projects in various sectors of the economy, the effectiveness of their implementation and the results of cooperation. Outlines the problems in cooperation between Ukraine and the World Bank and provided a number of recommendations for improving the relations of our country with the World Bank.

Keywords: World Bank, international financial organizations, International Bank for Reconstruction and Development, international cooperation.

Постановка проблеми. Роль міжнародних фінансово-кредитних інституцій в сучасних умовах стрімкого розвитку світової економіки важко переоцінити, так як сьогоденні умови передбачають близьку взаємодію економік різних країн, а тому виникає необхідність у регулюванні, узгодженні дій і координації економічної, в тому числі й фінансової, політики держав.

Співпраця України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями вкрай важлива сьогодні, оскільки перед нашою країною повстала ключова проблема пошуку достатніх фінансових ресурсів для здійснення системних та структурних реформ. Не менш важливим на сьогодні є визначення основ нової зовнішньої та внутрішньої політики України, а відтак, особливого значення набуває необхідність вдосконалення державної стратегії розвитку взаємовідносин з міжнародними фінансово-кредитними організаціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання міжнародних фінансових відносин, а також діяльності міжнародних фінансово-кредитних організацій знайшли своє відображення в роботах ряду зарубіжних дослідників, серед яких Вудс Н., Герчикова І., Екс А., Зайцева О., Кіреєв А., Кузнєцов В., Мілднер С., Рубіні Н., Сміслов Д., Халевинський А., Харрел Є., Шреплер Х., Бернстайн Л.А., Кемпбел В., Дестлер І.М., Фулмер Дж., Хофманн Л., Мойер Р.С., Сіденберг А.

Проблемам співпраці України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями приділяли увагу такі українські автори, як Базилевич В., Будкін В., Виходцев І., Гальчинський А., Кістерський Л., Ларіонова Л., Лютий І., Новицький В., П'ятаченко Г., Філіпенко А., Жаліла Я., Мороз А., Опарін В., Савлук М., Федосов В., Шамова І. і багато інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Відзначаючи значимість проведених наукових досліджень, слід зазначити, що питання ефективного співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями потребує подальших наукових досліджень. Це передусім пояснюється швидкою зміною умов функціонування української економіки та необхідністю вирішення проблем, пов'язаних із дією як зовнішніх, так і внутрішніх негативних факторів, а також пошуком джерел коштів, необхідних для проведення повномасштабних реформ в економіці й соціальній сфері. Ураховуючи сучасні реалії української економіки, вивчення досвіду співпраці зі Світовим банком та врахування негативного досвіду допоможе побудувати ефективні відносини, реалізувати новітні проєкти та вивести економіку України на якісно новий рівень.

Мета статті полягає в аналізі співпраці України зі Світовим банком і визначенні напрямів удосконалення такої взаємодії. Для досягнення поставленої мети необхідно: охарактеризувати співпрацю України зі Світовим банком; виявити основні проблеми співробітництва України та Світового банку; розробити рекомендації щодо перспективних шляхів розвитку співпраці України зі Світовим банком.

Виклад основного матеріалу дослідження. Співробітництво України зі Світовим банком бере початок у вересні 1992 р., саме тоді відбулося підписання Статей Угоди Міжнародного

банку реконструкції та розвитку, а Україна стала 167-м членом Світового банку, підписавшись на 908 акцій основного капіталу.

Представництво Світового банку в Україні було відкрито в 1993 р. Україна є членом усіх п'яти структур Групи Світового банку. Основним документом, на якому базується співпраця України з членами Групи Світового Банку, є Стратегія партнерства [1, с. 160].

Упродовж першого року співробітництва України та Банку мало місце тільки технічне співробітництво. Експерти Банку, майже цілий рік займаючись прискіпливим дослідженням стану української економіки, працювали спільно з українськими урядовцями над підготовкою першого проекту – інституційного кредиту. Після затвердження цього проекту Радою директорів Світового банку в червні 1993 р. Україна отримала для його здійснення перший кредит МБРР у розмірі 27 млн. дол. США. Ще 17 млн. дол. США для фінансової підтримки інституційного проекту надали у вигляді грантів МВФ, ЄС, Фонд ноу-хау, Канадське агентство розвитку та Німецьке агентство кредитів для розбудови.

З 1994 р., коли почала впроваджуватись Програма економічних реформ, співробітництво між Україною та Світовим банком значно поглибилось. Був підготований другий, масштабніший, проект – реабілітаційний кредит вартістю 500 млн. дол. США

У 1996 р. проекти МБРР були спрямовані на підтримку послідовного втілення програми реформ. Переважну частину портфеля МБРР становили інвестиційні кредити. Так, зокрема, у сфері електроенергії та енергетики з травня 1996 р. МБРР взяв участь у фінансуванні проекту в галузі вугільної промисловості загальною вартістю 28,6 млн. дол. США. Фінансування для підготовки проекту було надане японським урядом, а МБРР виділив 15,8 млн. дол. США [2, с. 136]. Метою даного проекту було визначено пом'якшення негативних соціальних та екологічних наслідків закриття шахт у регіоні.

Через півроку після початку реалізації спільного з Японією пілотного проекту у галузі вугільної промисловості, МБРР розпочав автономне фінансування масштабного Проекту перебудови вугільної промисловості вартістю 300 млн. дол. США. Ці кошти були призначені для реорганізації

галузі, у ході якої передбачались корпоратизація, лібералізація цін, торгівля та експорт, закриття неприбуткових шахт та капіталовкладення в прибуткові корпоративізовані шахти, а також розв'язання соціальних проблем.

Паралельно з початком реалізації Проекту перебудови вугільної промисловості МБРР відкрив у тому ж 1996 р. фінансування ще двох, не менш капіталомістких проектів. Перший здійснювався у сільському господарстві: за рахунок надаваних Банком 300 млн. дол. США в Укра-

їні планувалося досягти значного поліпшення показників у сільськогосподарському секторі шляхом впровадження ключових економічних реформ у сільськогосподарській галузі.

Ще однією масштабною позицією, рішення про виділення якої Україні було прийнято Радою директорів у тому ж 1996 р., став перший кредит на розвиток підприємств у розмірі 310 млн. дол. США.

У листопаді 1996 р. Банк розпочав виділяти кошти за Проектом розвитку експорту в обсязі 70 млн. дол. США. Ці кошти призначались для надання допомоги у розвитку експортного потенціалу українського приватного сектору, що знаходився на стадії становлення, шляхом підтримки виробництва та експортного збуту продукції, робіт та послуг в усіх галузях економіки.

Наступного року МБРР продовжував надавати Україні кошти в рамках раніше відкритих кредитних ліній, практично не відкриваючи нових. Єдиним винятком став Проект підтримки системи соціального захисту населення, для фінансування якого з квітня 1997 р. МБРР почав виділяти 2,6 млн. дол. США із 3 млн. дол. США його загальної вартості.

Наступні системні кредити МБРР надійшли тільки після рішення МВФ про надання Україні нового кредиту. Одразу ж після нього Рада директорів МБРР (у вересні 1998-го) ухвалила рішення про виділення нашій країні 300 млн. дол. США на перебудову фінансового сектору. Кошти цього кредиту призначалися для [3]:

- забезпечення автономності та незалежності Нацбанку України в галузі підтримки грошової стабільності, здорової та міцної банківської системи;
- поліпшення моніторингу та регулювання діяльності комерційних банків;
- створення сприятливого середовища для подальшого розвитку та становлення банківського сектору в Україні.

Перші результати співпраці здавались обнадійливими, і до кінця 1998 р. МБРР відкрив Україні кредитування за 15 проектами на загальну суму 2,48 млрд. дол. США. Шість великих кредитів було надано для фінансової підтримки структурної перебудови, причому загальна сума коштів, наданих в їх рамках, становить 67% від сукупного обсягу наданих Банком кредитних ресурсів.

Проте згодом готовність уряду впроваджувати програму реформ ставала дедалі менш очевидною. А це, за твердженням експертів Банку, разом із зростанням неспроможності приймати рішення у сфері законодавства і дедалі більшим втручанням держави та олігархів в економічне життя країни ще більше погіршувало ситуацію. Ці негативні тенденції були відзначені у складеному в квітні 1999 р. звіті про хід виконання Стратегії допомоги Світового банку Україні. У зазначеному документі ставилося

завдання захистити Банк шляхом обмеження надання коштів країні, яка не прагне здійснювати реформи, завдяки встановленню показників діяльності для відновлення кредитування структурної перебудови та відповідної оцінки інвестиційних операцій. В результаті діяльність Банку в Україні різко скоротилась.

Тому загалом 1999 р. став роком корінного переламу у взаємовідносинах України, з одного боку, і МБРР та МВФ – з іншого. Банк у тому році вперше за всі роки співпраці не відкрив жодної нової кредитної лінії, а у розрахунках з Фондом виплати України з погашення та обслуговування раніше наданих кредитів вперше майже зрівнялись із обсягом виділених у 1999 р. коштів.

З моменту отримання траншу МВФ у 1999 р. переговори про відновлення кредитування залишалися практично безрезультатними.

Деякі позитивні зрушення мали місце у 2000 р., коли Світовий банк почав впроваджувати, хоч і значно менші за загальним обсягом, інвестиційні та інституційні проекти.

Співробітництво України та Банку у 2000–2003 рр. базувалося на новій Стратегії допомоги Україні (СДУ), яка була розроблена із врахуванням досвіду, набутого під час виконання попередньої Стратегії 1996–1999 р. Основним її спрямуванням було надання допомоги урядові та громадянському суспільству у впровадженні широкомасштабної боротьби з бідністю та досягнення стабільності економічного зростання, яке забезпечувало би створення нових робочих місць. Стратегія спрямована безпосередньо на вирішення завдань інституційної розбудови – як щодо формування попиту (з боку громадянського суспільства), так і щодо розвитку пропозиції (з боку уряду). Основною її метою було наближення України до стандартів Європейського Союзу та стимулювання стабільного розвитку в умовах сприятливого середовища [4, с. 27–28].

З жовтня 2003 р. Рада виконавчих директорів Світового банку схвалила нову Стратегію допомоги Україні на період 2003–2007 рр. Основним її завданням було підтримання європейського курсу України, допомога у проведенні інституційних реформ, які б стимулювали створення сприятливого середовища для розвитку підприємницької діяльності, ширшого залучення громадськості до роботи органів влади, та своєчасного реагування органів влади на потреби населення.

Протягом періоду впровадження СДУ на 2003–2007 рр. Україна виконала або навіть перевиконала багато довгострокових цільових показників розвитку. Темпи економічного зростання перевищили прогнози, обсяги державного боргу скоротилися, і Україна досягла значних успіхів у справі лібералізації торгівлі та розвитку фінансового сектора. Проте у соціальній сфері прогрес був менш однозначним, оскільки значне скорочення масштабів бідності не супро-

воджувалося таким самим поліпшенням інших соціальних показників.

Що стосується кредитної діяльності Світового банку, то протягом періоду СДУ вона була загалом задовільною, хоча їй і завдали шкоди постійні проблеми із впровадженням портфеля інвестиційних кредитів.

Протягом періоду СДУ Банк схвалив вісім операцій: дві системні позики та шість інвестиційних проектів. Системні позики склали близько половини загальних зобов'язань і дві третини освоєних коштів, отже, основних результатів кредитних операцій було досягнуто у рамках системного кредитування. Що стосується інвестиційного кредитування, то Банк переоцінив як спроможність України абсорбувати кошти, так і спроможність Банку впроваджувати масштабні кредитні програми. Протягом періоду дії цієї СДУ впровадження інвестиційного кредитування страждало від затримок з підготовкою операцій, великої кількості зупинених операцій та повільного освоєння коштів.

На зміну Стратегії допомоги Україні у грудні 2007 р., Світовим банком було затверджено нову «Стратегію партнерства з Україною на період 2008–2011 рр.», метою якої було сприяння сталому економічному зростанню та посиленню конкурентоспроможності України, реформуванню державних фінансів та державного управління, а також поліпшенню державних послуг в сфері охорони здоров'я та освіти.

Віддавна вважається, що показники України не відповідають її потенціалу, вона відстає від своїх сусідів у Центральній Європі та стикається з серйозними вадами у сфері врядування та інституційного розвитку. Період СПУ розпочався з дуже обнадійливих змін: після Помаранчевої революції відбулися політичні перетворення, було опрацьовано стратегію зближення з Європою, а економіка почала відвойовувати втрачені колись позиції. Темпи економічного зростання у період з 2000 по 2007 р. становили в середньому близько 7,5% на рік; дефіцит бюджету не перевищував 2% від ВВП; у країну надходив іноземний капітал, а державний борг становив лише 14,8–12,3% ВВП у 2006 і 2007 рр. відповідно. Високий рівень соціальних виплат та економічне зростання дозволили різко зменшити бідність: із 46% домогосподарств у 2002 р. до 12% у 2007 р. Програма Позик на підтримку політики розвитку (ППР) сприяла ухваленню пакета змін до законодавства, який допоміг Україні вступити до СОТ у 2008 р. Тим часом у рамках Політики сусідства Європейського Союзу налагоджувалися тісні зв'язки з Європою й розпочалися переговори про укладення Угоди про асоціацію та Угоди про зону вільної торгівлі. У жовтні 2008 р. ВРУ ухвалила окремий пакет антикризового законодавства, який містив важливі елементи програми реагування Уряду на фінансову кризу, підтримані також коригуванням валютного

курсу і монетарної політики. Окрім того, в жовтні 2008 р. Рада директорів МВФ схвалила кредит «стенд-бай» для України у розмірі 11 млрд. СДР на два роки. Однак внаслідок відсутності у політичного керівництва країни необхідного бачення та політичного вміння створити коаліцію для впровадження реформ необхідний реформаторський імпульс було втрачено і виконання широкої програми реформ загальмовано. До того ж кланові групи скористалися політичною нестабільністю, і важливі реформи зіткнулися зі значним опором, що ще більше ускладнило проблеми із врядуванням.

Стратегія визначила основні пріоритети діяльності Групи Світового банку в Україні, включаючи кредитування та інвестиції, надання аналітичних і консультативних послуг і технічної допомоги. Даною стратегією передбачалося надання коштів на загальну суму від 2 до 6 млрд. дол. США протягом чотирьох років.

Основними секторами її впровадження були: муніципальна інфраструктура, енергетичний сектор, земельна реформа, державні фінанси, державний сектор, управління соціальним страхуванням, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища, доступ до якісної середньої освіти.

Стратегію Групи Банку було скориговано в середині періоду СПУ з огляду на глобальну фінансову кризу, яка завдала Україні удару наприкінці 2008 р. Група Банку разом з МВФ та іншими партнерами надала позачергову підтримку для стабілізації банківської системи, усунення основних уразливих місць, відбудови довіри та посилення соціального захисту. МФК доповнила ці заходи, здійснюючи кризовий менеджмент і надаючи фінансовим установам консультативні послуги. Ця підтримка була загалом ефективною і допомогла стабілізувати економіку з показниками економічного зростання на рівні близько 4–5% на рік у 2010–2011 рр.

У звіті про виконання СПУ її було визнано як помірно незадовільну через неспроможність забезпечити досягнення запланованих результатів. У свою чергу, діяльність Групи Банку було оцінено як помірно задовільну, зважаючи на те, що неоднозначні результати у сфері політики компенсувалися постійним наданням високоякісної аналітично-дорадчої допомоги, швидким реагуванням і продемонстрованим поліпшенням чинної програми інвестиційних операцій, та партнерськими відносинами, які особливо зміцнилися під час кризи. Також у цьому звіті зазначалося, що показники виконання інвестиційного портфеля в Україні залишилися гіршими, ніж у середньому по Банку, а щоб виправити цю ситуацію, Уряду України та Банку рекомендується вести активну роботу над поліпшенням роботи із впровадженням інвестиційного портфеля.

Станом на грудень 2011 р. обсяг кредитів, наданих Банком Україні за СПУ на 2008–

2011 фінансові роки, склав 2,3 млрд. доларів США, що відповідає нижній межі первісно передбаченого СПУ обсягу.

При розробці нової стратегії було враховано рекомендації та недоліки СПУ на 2008–2011 рр. Стратегію партнерства Світового банку з Україною (СПУ) на 2012–2016 рр. було схвалено Радою виконавчих директорів Світового банку в лютому 2012 р.

Допомога Україні за СПУ на 2012–2016 рр. сконцентрована у двох напрямках:

1) поліпшення державних послуг та системи державних фінансів;

2) підвищення ефективності політики та рівня конкурентоспроможності.

Значна кількість інвестиційних програм реалізовувалась у 2014 р. за рахунок фінансових ресурсів МБРР. Найбільша частка фінансування припадала на Другий проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху (43,1%), на проект передачі електроенергії – 21,7%, на Проект розвитку міської інфраструктури – 13,6%, на додаткове фінансування Проекту реабілітації гідроелектростанцій – 7,8%, а на Проект покращення автомобільних доріг та безпеки руху – 4,3%.

Упродовж 2014 р. Україна перебувала у стані глибокої економічної рецесії. Різка девальвація валюти у поєднанні з фіскальною консолідацією спричинили значне скорочення рівня споживання та інвестицій. Негативного впливу зазнали всі галузі економіки, а особливо фінансовий сектор. Структурні недоліки банківської системи України – високі ставки кредитування пов'язаних осіб, коротка відкрита валютна позиція багатьох банків, високий рівень проблемних кредитів у загальному обсязі банківських активів – були посилені за рахунок розгортання кризи в країні. З початку 2014 р. банки зіткнулися із загальним відтоком депозитів на рівні майже 20%. Банки були додатково послаблені триваючим падінням гривні, яка з початку 2014 р. втратила близько 50% своєї вартості. З початку 2014 р. 14 банків були проголошені неплатоспроможними, і існує дуже великий ризик, що банкрутства зазнає велика кількість інших банків, створюючи тягар на Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Задля врегулювання ситуації, що склалася, зменшення негативного впливу кризи та відновлення зростання, Група Світового банку разом із Урядом України поставила наступні важливі цілі: 1) стабілізувати банківський сектор і зробити його стійкішим до можливих майбутніх потрясінь; 2) сприяти глибшому фінансовому посередництву і спрямуванню кредитів у реальний сектор на стійкій основі; 3) просувати більш глибокі реформи в бізнес-середовищі для підтримки і подальшого зростання приватного сектора та залучення нових інвестицій. Фінансовою підтримкою реформ було надання у 2014 р. Групою Світового банку приблизно 3 млрд. дол. США для реалізації семи проектів, включаючи

1,25 млрд. дол. США, спрямованих до державного бюджету. Призначенням більшості інвестиційних ресурсів було поліпшення надання базових державних послуг у сферах водопостачання та водовідведення, енергетики, автошляхів, охорони здоров'я та соціального захисту.

Попри рішучі заходи, проведені у 2014 р., метою яких була стабілізація економіки та відновлення економічного зростання, стан української економіки суттєво погіршився. Сьогодні Україна стикається із безпрецедентними викликами – занепадом економіки, зростаючим дефіцитом бюджету та фіскальним дефіцитом, знеціненням валюти, труднощами у банківському секторі, скороченням резервів, значними потребами у фінансуванні.

У той час як багато проблем України виникають через нестачу реформ протягом останніх двох десятиліть, конфлікт на Сході зруйнував промислове виробництво та експорт, призвів до значних непрямих витрат, знищуючи довіру споживачів та інвесторів і поглиблюючи економічну кризу. Зіткнувшись із цими викликами, українська влада здійснила багато реформ для стабілізації економіки, проте цього недостатньо. Уряду України належить впровадити низку нових, швидких та рішучих реформ. І по мірі того як Україна продовжуватиме та прискорюватиме їх впровадження, важливою буде постійна фінансова та технічна підтримка міжнародної спільноти: щоб допомогти у стабілізації економіки, підтримати вразливі верстви населення, подолати спротив особистих інтересів певних зацікавлених сторін та, що найважливіше, – відновити довіру.

Станом на 2015 р., Світовий банк готовий надавати Україні подальшу фінансову допомогу у впровадженні реформ, спрямованих на боротьбу з корупцією, захист найбідніших верств населення, стабілізацію банківського сектору, реструктуризацію газового сектору та створення сприятливих умов для ведення бізнесу, а на додаток до фінансування Банк продовжуватиме надання консультаційної та технічної підтримки владі. Світовий банк звертає увагу на важливість вдосконалення системи публічних фінансів України, які перебувають під тиском значних бюджетних дисбалансів, зумовлених економічним спадом. Вихід з цієї ситуації можливий лише через запровадження дієвої стратегії щодо скорочення бюджетного дефіциту.

У співпраці України та Світового банку також є певні проблеми. У другій половині 2012 р. та аж до революції в лютому 2014 р. Світовий банк практично призупинив фінансування нових проектів в Україні та заявив, що розчарований результатами співпраці з українським Урядом, і, щоб пом'якшити майбутні ризики, ухвалив рішення наступні чотири роки видавати позики строго «каліброваним» методом.

Іншою значною проблемою в кооперації є складна бюрократична структура самого Світо-

вого Банку. Так, рішення щодо видачі кредитів займають дуже багато часу – щонайменше один рік. Попри низьку відсоткову ставку інвесторам часто важко покладатись на дані кредити через значний термін очікування на їх отримання.

Стосовно діяльності Міжнародної фінансової корпорації (МФК), напевно найбільш помітною проблемою є те, що в рамках дорадчих функцій МФК щодо написання законопроектів виникають постійні проблеми через погодження їх із Кабінетом Міністрів. Процедура погодження законопроектів, що вносяться на розгляд Верховної Ради Кабінетом Міністрів, є надзвичайно складною та довготривалою. Практично будь-яке міністерство може легко заблокувати розгляд будь-якого законопроекту або значно спотворити його головну мету. Так, центральним органам влади, які не зацікавлені у скасуванні окремих дозвільних документів, дуже легко зупинити запропонований з боку МФК процес дерегуляції на рівні Кабінету Міністрів. В результаті якісно написані законопроекти з боку юристів МФК довго не приймаються або не приймаються взагалі.

З метою подолання вищевказаних проблем та викликів Світовому Банку варто:

- внести зміни до Стратегії партнерства Світового банку з країною для України (СПУ) на 2012–2016 рр., якою передбачити прогнозовані збільшення обсягів підтримки України;
- ураховуючи збільшені обсяги фінансування, розробити додаткові вимоги до керівництва України щодо лібералізації в економіці та проведення структурних реформ;
- внести зміни до процедури кредитування з метою скорочення терміну між ініціативою щодо кредитування та прийняття рішення про видачу коштів;

Ураховуючи значну потребу в додатковому фінансуванні, Кабінету Міністрів України слід:

- неухильно виконувати рекомендації Світового Банку щодо впровадження структурних реформ;
- значно скоротити терміни погодження законопроектів у міністерствах з метою своєчасного прийняття законодавчих норм, які вимагаються Світовим Банком.

Висновки. Розбудова механізмів управління міжнародним фінансовим співробітництвом України є важливим напрямом державної політики у сфері залучення ресурсів міжнародних фінансових ринків для проведення економічних реформ у країні, що дасть змогу вчасно адаптуватися до системних змін світової економіки в період кризи. Розширення формату співробітництва України з МФО потребує розвитку конструктивної взаємодії з організаціями Групи Світового банку (МБРР, МФК, МАР, БАГІ). Оскільки Україна є членом зазначених організацій, активізація співпраці на основі її ініціатив є пріоритетним напрямом розвитку її міжнародного фінансового співробітництва. Для

цього слід забезпечити проведення низки заходів, зокрема, розробити нормативно-правове забезпечення для інституційного становлення компаній з управління активами та спеціальних фондів МФО, які є резидентами України та були засновані міжнародними фінансовими організаціями – партнерами України. Для усунення низки проблем, пов'язаних із якістю комунікацій між ініціаторами проектів з МФО та органами державної влади, недостатністю досвіду, скороченням термінів погоджувальних процедур і спрощенням процесу підготовки проекту, слід залучати спеціалізовані консалтингові компанії, які б забезпечували виконання заходів, необхідних при підготовці проектів МФО у державному секторі.

Після подолання кризових наслідків усереднені країни у період відновлення та динамічного зростання національної економіки співробітництво України зі Світовим банком має забезпечити збільшення масштабів технічного консультування, фінансування розвитку регіонів країни та приватного сектору економіки, впровадження нових механізмів надання підтримки зі стратегічних питань розвитку економіки та інвестиційного менеджменту. У довгостроковому періоді акцент співробітництва зі Світовим банком має бути перенесено з кредитної підтримки на надання інноваційних, консультаційних та фінансових послуг, спрямованих на підтримку розвитку найважливіших державних та ринкових інститутів і впровадження засад інвестиційного фінансування. Проведення вищезазначених заходів сприятиме задоволенню потреб держави і корпоративного сектора економіки у позичкових коштах з найменш можливими витратами, збільшенню частки інвестиційних ресурсів у загальній сумі державних позик та створенню фінансової і економічної бази для погашення накопичених

боргів, посиленню ролі зовнішніх державних позик у вирішенні завдань інвестиційного розвитку національної економіки, забезпеченню більш повного використання матеріальних, кадрових та інтелектуальних ресурсів України.

У організаційно-методичному плані вдосконалення співробітництва України зі Світовим банком має забезпечити досягнення позитивних результатів від проведення економічних реформ шляхом посилення ролі української держави у становленні світових валютно-фінансових відносин; використання повного спектру послуг та інструментів, які застосовуються у практиці Світового банку і можуть забезпечити вирішення актуальних завдань економічної політики в Україні; підвищення довіри іноземних інвесторів до економічної політики в Україні, збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій та відновлення доступу до міжнародного ринку приватних капіталів. Досягнення вказаних системних орієнтирів сприятиме макроекономічній стабілізації у країні та створить передумови для сталого зростання національної економіки і підвищення рівня життя населення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ковбасюк Ю. Еволюція кредитної політики Світового банку / Ю. Ковбасюк // Зб. наук. праць ДФ УАДУ. – 2002. – Вип. 3(9). – С. 160–165.
2. Шатковська А.О. Членство України в міжнародних фінансових організаціях: основні форми співробітництва / А.О. Шатковська // Економіка АПК. – 2006. – № 1. – С. 134–140.
3. Партнерство Світовий банк – Україна. Огляд програм для країни. Квітень 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>.
4. Поддубний В. Світовий банк сьогодні / В. Поддубний // Фондовый рынок. – 2008. – № 22. – С. 26–32.